

EXKURZIA VÝSKUM A OCHRANA ŽIVOČÍCHOV

V dňoch 15.05.2019 až 17.05.2019 sa uskutočnila netradičná exkurzia s názvom VÝSKUM A OCHRANA ŽIVOČÍCHOV (so zameraním na vážky, motýle, obojživelníky, plazy a iné...), ktorú pre členov a sympatizantov Slovenskej zoolologickej spoločnosti zorganizovali SZS, Katedra ekológie Prešovskej univerzity v Prešove (vďaka grantu KEGA No. 005PU-4/2019), CHKO Biele Karpaty a hlavný organizátor Herpetologická stanica NaturaServis s.r.o.

Exkurzie sa zúčastnilo 23 záujemcov primárne z východného Slovenska (najmä Prešovská univerzita v Prešove), ale aj dvaja z Poľska (Univerzita A. Mickiewicza a Prírodovedná univerzita Poznaň). Pravdupovediac, poslabšie zastúpenie iných kútov Slovenska bolo trochu prekvapivé, pretože na kongrese Zoológia 2018 vo Zvolene prejavilo záujem o takúto exkurziu, na ktorú nás Roman Rozínek (NaturaServis, s.r.o.) pozýval na každom kongrese od roku 2014, mnoho členov SZS.

V prvý deň exkurzie si pre účastníkov pripravili program zamestnanci Správy CHKO Biele Karpaty. Po krátkom úvode a prednáške na správe CHKO nám podmienky na zhruba hodinku umožnili navštíviť aj lokalitu Vršatec, sprevádzala nás Dr. Soňa Štefániková. Potom nasledoval presun do Hradca Králové. Počasie sa s nami trochu pohrávalo – termínom sme sa trafili do najchladnejšieho májového týždňa. Na horských prechodoch sme ale sneh nemali a najväčšie lejaky nás zastihli počas presunov v autobuse, takže na každú plánovanú lokalitu sme sa dostali; pár kvapiek ale prírodovedcov neodradí. V Hradci nás už čakal Roman Rozínek s množstvom rôznych aktivít, ktoré prebiehali počas dvoch nasledovných dní.

NaturaServis, s.r.o. patrí k najúspešnejším ekologickým firmám v strednej Európe, venuje sa praktickej ochrane, prieskumu a terénnym prácam v Čechách, na Slovensku aj v Nemecku. Má tridsaťročnú históriu, aj vďaka Romanovi a jeho popularizačným aktivitám je už fenoménom a najmä je výnimočným príbehom podnikania v ochrane prírody. Na začiatok nás Roman vzal do Herpetologickej stanice, kde nám ukázal mnohých zástupcov obojživelníkov a plazov, o ktoré sa pracovníci starajú, kým ich opäť nevrátia do ich prirodzeného prostredia. Je to výnimočné miesto, kde inde je možnosť študentom demonštrovať všetky naše mloky, herpetologické zaujímavosti a vzácnosti z Európy aj sveta? Nechýbal erudovaný, ale vôbec nie nudný výklad.

Každý večer, po oboznámení sa s programom v nasledujúci deň, sme sa takmer v plnom počte zhromaždili v jednej z chatiek, kde sme v uvoľnenej atmosfére hodnotili priebeh a prežitie uplynulého dňa. Bolo to potrebné, keďže sa na exkurzii zúčastnili aj študenti rôznych ročníkov, ktorí sa predtým do takej miery nepoznali.

1. Herpetologická stanica

Ďalej sme navštívili aj lokalitu Na Plachtě; ide o unikátnu rezerváciu (prírodná pamiatka), v ktorej žije 21 druhov obojživelníkov a plazov, veľa druhov kôrovcoV a rôzneho vzácneho hmyzu. Je príkladom, ako sa aj v bezprostrednej blízkosti mesta dá ochrániť významná lokalita s vysokou biodiverzitou. V praxi sa účastníci exkurzie mohli presvedčiť, že aj disturbancie spôsobené ťažkými mechanizmami, napr. vojenskou technikou, môžu mať na isté biotopy priaznivý vplyv, môžu ich udržiavať a podporovať množstvo inak vzácnych druhov. Ekosystémom strednej Európy totiž chýba deštruktívna sila ohromných stád veľkých kopytníkov, ktoré sa prehánali krajinou ešte nedávno, v štvrtohorách.

2. Lokalita Na Plachtě, Hradec Králové, v popredí Roman Rozínek

3. Jazierko v Herpetologickej stanici, vhodný biotop pre viacero druhov obojživelníkov.

Následne sme mali možnosť spoznať rôzne zákutia chovateľského zariadenia “Centrum Brontosaurus“ ktoré bolo plné vzácnych plazov, opíc a iných organizmov. Mali sme tiež možnosť navštíviť lokalitu ropuchy krátkonohej *Epidalea calamita*. Na záver príjemne stráveného dňa nás Roman pozval opäť do Herpetologickej stanice, kde na nás čakalo prekvapenie v podobe večernej opekačky.

Posledný deň ráno nám Roman dokonca vybavil aj vstup do zooparku Stěžery.

Účastníci exkurzie by chceli aj touto cestou poďakovať organizátorom exkurzie SZS, KE UNIPO, CHKO Biele Karpaty ale najmä Romanovi Rozínkovi z Herpetologickej stanice NaturaServis s.r.o. za úžasný program, množstvo podnetných, zaujímavých a pre mnohých účastníkov exkurzie aj nových informácií a najmä za čas, ktorý nám venoval.

Bolo to super a ďakujeme, každý, kto mal možnosť a nešiel, môže ľutovať – zhodli sa všetci účastníci exkurzie.

Martin Hromada, Jana Endrizalová, Sebastián Pavlinský, Jozef Oboňa
Katedra ekológie FHPV Prešovskej univerzity v Prešove